

Briselē, 6.12.2017
COM(2017) 824 final

2017/0335 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko nosaka noteikumus par fiskālās atbildības un vidējā termiņa budžeta ievirzes
stiprināšanu dalībvalstīs**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pirms desmit gadiem vēl nepieredzēta finanšu un ekonomikas krīze skāra tautsaimniecības Eiropas Savienībā (ES). Lai gan šī krīze nesākās eurozonā, tā atklāja dažus trūkumus eurozonas iestāžu darbībā. Reaģējot uz to, ES ir centusies stiprināt ekonomikas pārvaldības režīmus Savienībā un eurozonā, jo īpaši izveidojot tiesību aktu kopumus, kas pazīstami kā “sešu tiesību aktu kopums par ekonomikas pārvaldību” (piecas regulas un direktīva, kas pieņemtas 2011. gadā) un “divu tiesību aktu kopums par budžeta uzraudzību” (divas regulas, kas pieņemtas 2013. gadā). Šie tiesību aktu kopumi palīdzēja nodrošināt valstu budžetu ciešāku pārraudzību, izveidot stabilākas fiskālās sistēmas un pievērst lielāku vērību parāda līmeņiem.

Tomēr krīzes pamatcēloņu novēršanas procesā kļuva skaidrs, ka uz noteikumiem balstītā fiskālā sistēma ES līmenī ir jāpapildina ar saistošiem noteikumiem valstu līmenī, kas veicinātu stabilu budžeta politiku visās dalībvalstīs un darbotos kā ilgtermiņa mehānisms pārmērīga budžeta deficīta novēršanai.

Šajā kontekstā tika izskatīta iespēja izmantot Savienības tiesību aktus, lai liktu pamatus šādiem valstu noteikumiem. Komisija tajā laikā stingri atbalstīja turpmākas ekonomikas pārvaldības reformas, ko pieņemtu saskaņā ar Kopienas metodi¹. Tomēr 2011. gada decembra sanāksmē Eiropadome nespēja vienoties par izskatāmajiem pasākumiem. Reaģējot uz to, dalībvalstis, kas vēlējās kopīgi apņemties ieviest šādus iekšējos noteikumus, turpināja sadarbību starpvaldību līmenī, kā rezultātā tika noslēgts Līgums par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā (LSKP), kas bija kā atspēriena punkts, lai minētā līguma noteikumus iespējami drīz iekļautu Līgumos.

Divdesmit piecas līgumslēdzējas puses, proti, visas dalībvalstis, izņemot Čehijas Republiku un Apvienoto Karalisti², LSKP parakstīja 2012. gada 2. martā, un tas stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī. LSKP stūrakmens ir tā III sadaļa, kurā izklāstīts tā dēvētais “fiskālais pakts”. Tās galvenais noteikums ir pienākums līgumslēdzējam pusēm saistošu un pastāvīgu (vēlams, konstitucionālu) valsts tiesību normu veidā ieviest noteikumu par cikliski koriģētā izteiksmē līdzsvarotu budžetu. Minētais noteikums atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) preventīvās daļas galveno prasību, proti, vidējā termiņa budžeta mērķi. Fiskālais pakts ir saistošs 22 līgumslēdzējam pusēm (visām eurozonas dalībvalstīm un brīvprātīgi arī Bulgārijai, Dānijai un Rumānijai). Citu LSKP daļu mērķis ir pastiprināt ekonomikas politikas koordināciju un pārvaldību eurozonā.

Visas ieinteresētās personas LSKP pieņemšanai izmantoto starpvaldību pieeju vienmēr bija izpratušas kā veidu, kādā nekavējoties veikt vajadzīgos pasākumus laikā, kad ekonomikas un finanšu krīzes augstākajā punktā Eiropadomē progress bija apturēts. Tādēļ līgumslēdzējas puses vienojās ne vēlāk kā piecu gadu laikā pēc LSKP stāšanās spēkā, t. i., līdz 2018. gada 1. janvārim, panākt tā pamatnoteikumu integrēšanu Savienības tiesību aktos.

Šī politiskā vienošanās ir ietverta LSKP 16. pantā, saskaņā ar kuru: “*Vēlākais, piecos gados no šā līguma spēkā stāšanās dienas, pamatojoties uz tā īstenošanā gūtās pieredzes izvērtējumu, saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības*

¹ Priekšsēdētāja Barrozu paziņojums preses konferencē pēc 2011. gada 27. oktobra sanāksmes ar eurozonas valstu vai to valdību vadītājiem, SPEECH/11/713.

² LSKP parakstīšanas laikā Horvātija nebija Eiropas Savienības dalībvalsts, un tā līdz šim nav parakstījusi minēto līgumu.

darbību veic nepieciešamos pasākumus, lai šā līguma saturu iekļautu Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā.”

Komisijas 2017. gada maija pārdomu dokumentā par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu³ tika atgādināts par minēto vienošanos un pieminēts, ka fiskālo pakta ES tiesiskajā regulējumā varētu integrēt periodā no 2017. līdz 2019. gadam. Papildus tam Komisijas priekšsēdētājs Žans Klods Junkers savā 2017. gada runā par stāvokli Savienībā un pavadošajā nodomu vēstulē⁴ cita starpā ierosināja LSKP būtību integrēt ES tiesību aktos, ņemot vērā atbilstošo elastību, kas iestrādāta SIP un ko Komisija identificējusi kopš 2015. gada janvāra.

Eiropas Parlaments ir arī atkārtoti aicinājis LSKP būtību ietvert Līgumos⁵, apgalvojot, ka patiesas ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) pārvaldība, lai tā būtu tiešām leģitīma un demokrātiska, ir jāiekļauj Savienības institucionālajā sistēmā.

Fiskālais pakts tika pieņemts kā pagaidu risinājums dziļas krīzes laikā, taču tā pamatprincips joprojām pilnībā ir spēkā, jo atbildīgas politikas veicināšana, kas palīdz izvairīties no pārmērīga budžeta deficīta, ir ES un eurozonas interesēs. Šis priekšlikums ir daļa no plašāka un vērienīga iniciatīvu kopuma EMS reformēšanai, ar ko Komisija nāk klajā 2017. gada 6. decembrī. Atzīstot, ka EMS izveides pabeigšanai ir īpaša nozīme, priekšlikums reaģē uz LSKP līgumslēdzēju pušu pausto stingro gribu, Eiropas Parlamenta aicinājumiem veikt integrēšanu Savienības regulējumā un Komisijas priekšsēdētāja Junkera runā par stāvokli Savienībā 2017. gada septembrī pausto aicinājumu nodrošināt vienotību, efektivitāti un demokrātisku pārskatatbildību.

Ierosinātā direktīva stiprina fiskālo atbildību un vidējā termiņa budžeta ievirzi dalībvalstīs un līdz ar to līdztekus spēkā esošajiem SIP noteikumiem cenšas sasniegt fiskālā pakta pamatmērķi, proti, valsts parāda konvergenci līdz piesardzīgam līmenim. Patiesi, būs vajadzīgs laiks, lai absorbētu augsto valsts parāda līmeni, kas pašlaik ir joprojām novērojams. Tādēļ turpmākais progress ir ārkārtīgi svarīgs gan īstermiņā, gan ilgtermiņā.

Lai nodrošinātu progresu virzībā uz piesardzīga līmeņa parādu, ir nepieciešams, lai ikgadējie budžeta lēmumi tiktu stabili virzīti uz vidējā termiņa budžeta mērķa sasniegšanu un noturēšanu. Budžeta plāns ir jānosaka valdību kontrolē esošās politikas ziņā un ņemot vērā ekonomikas apstākļus. Taču plāna bieža atkārota pielāgošana negatīvi ietekmē jebkādas parāda samazināšanas stratēģijas uzticamību un efektivitāti. Daļēji ārkārtas ekonomikas apstākļu dēļ, kas valdīja fiskālā pakta spēkā stāšanās brīdī, šāda budžeta politikas stabila vidēja termiņa ievirze līdz šim vēl nav kļuvusi par īstenību. Ekonomikas apstākļiem normalizējoties, ir pienācis laiks to ieviest praksē un nostiprināt, lai visas dalībvalstis varētu efektīvi sasniegt mērķus, par kuriem panākta vienošanās.

Kā uzsvērts arī EMS pārdomu dokumentā, EMS un tās izveides pabeigšanai ir jābūt pieejamai visām dalībvalstīm. Pasākumi, kas ir izstrādāti eurozonai, būtu jāizstrādā arī attiecībā uz (un kopā ar) tām dalībvalstīm, kuras plāno pievienosies eurozonai tuvākajā nākotnē. Tas ir svarīgi vienotās valūtas labai funkcionēšanai. Tādēļ ierosinātā direktīva būtu jāpiemēro gan dalībvalstīs, kuru naudas vienība ir euro, gan citās dalībvalstīs, kas vēlas piedalīties.

³ COM(2017) 291 *final*, 2017. gada 31. maijs.

⁴ Komisijas priekšsēdētāja Žana Kloda Junkera 2017. gada runa par stāvokli Savienībā, SPEECH/17/3165, 2017. gada 13. septembris.

⁵ Eiropas Parlamenta 2013. gada 12. decembra rezolūcija par konstitucionālajām problēmām, kas saistītas ar vairāku līmeņu pārvaldību Eiropas Savienībā (P7_TA(2013)0598) un 2015. gada 24. jūnija rezolūcija par ekonomikas pārvaldības sistēmas pārskatīšanu — padarītā darba izvērtējums un jauni uzdevumi (P8_TA(2015)0238).

No EMS perspektīvas LSKP 3. pants (kurš veido daļu no fiskālā pakta) ir vissvarīgākā minētā līguma materiālo tiesību norma, jo tā mērķis ir reaģēt uz nepieciešamību saglabāt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses un novērst pārmērīga valdības deficīta un parāda veidošanos. Saskaņā ar 3. panta 1. punktu līgumslēdzējas puses apņemas nodrošināt, ka to budžeta pozīcija ir līdzsvarā vai veido pārpalikumu, strukturālā deficīta zemākajai robežai sasniedzot 0,5 % no IKP, kas tādu dalībvalstu gadījumā, kuru parāda līmenis ir ievērojami zem 60 % no IKP un kuru publisko finanšu ilgtermiņa stabilitātes risks ir zems, var būt arī 1,0 % no IKP. Minētajā līdzsvarota budžeta noteikumā ir jāietver korekcijas mehānisms, kas sāktu automātiski darboties ievērojamu noviržu gadījumā. 3. panta 2. punktā paredzēts, ka līgumslēdzējām pusēm minētie noteikumi ir jāiekļauj to iekšējā tiesību sistēmā. Citi LSKP noteikumi vai nu jau ir integrēti ES tiesību aktos (jo īpaši ar divu tiesību aktu kopumu par budžeta uzraudzību eurozonai), vai arī rada vajadzību veikt izmaiņas Līgumos, vai arī dažādu iemeslu dēļ nav integrējami (piemēram, daži no tiem dublē spēkā esošus ES tiesību aktus). Līdz ar to “būtība”, ko ierosināts iekļaut Savienības tiesiskajā regulējumā, koncentrējas LSKP 3. pantā.

Iemesli tam, lai LSKP “būtību” integrētu ES fiskālajā sistēmā, ir dažādi. Ar satura integrēšanu tiktu vienkāršots tiesiskais regulējums un nodrošināts, ka kopējās ES ekonomikas pārvaldības sistēmas ietvaros (salīdzinājumā ar pašreizējo starpvaldību struktūru) fiskālo noteikumu ieviešana un izpilde tiek efektīvāk un sistemātiskāk uzraudzīta gan ES, gan valstu līmenī. Tiktu samazināts iespējamais dublēšanās un pretrunīgu darbību risks, kas raksturīgs starpvaldību nolīgumiem, kuri pastāv līdzās Savienības tiesību aktos paredzētiem mehānismiem. Turklāt konsolidēta sistēma, kas tiktu pārvaldīta ar ES tiesību aktiem, veicinātu konsekventu un koordinētu ES un valstu fiskālo noteikumu attīstību plašākā EMS padziļināšanas procesā. Vissvarīgākais aspekts ir tas, ka, kā norādīts piecu priekšsēdētāju ziņojumā par Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu⁶, visu krīzes laikā izveidoto starpvaldību instrumentu integrēšana Savienības tiesiskajā regulējumā radītu lielāku demokrātisko pārskatatbildību un leģitimitāti visā Savienībā.

Ierosinātās direktīvas pamatā ir konstatējums, ka ES fiskālo sistēmu nav iespējams efektīvi īstenot tikai ar lejupēju pieeju. Tas, ka fiskālās politikas veidošanai ES ir specifisks decentralizēts raksturs un ka pastāv vispārēja nepieciešamība valstīm uzņemties atbildību par fiskālajiem noteikumiem, liek EMS budžeta koordinēšanas sistēmas mērķus atspoguļot arī dalībvalstu fiskālajā sistēmā. Lai gan Padomes Direktīvā (ES) Nr. 2011/85⁷ jau bija noteiktas valstu fiskālo sistēmu minimālās iezīmes, LSKP līgumslēdzējas puses savstarpēji nostiprināja atbildīgas fiskālās politikas pamatu, nosakot pienākumu ieviest prasību par līdzsvarotu budžetu, izmantojot “[valsts tiesību] normas, kuras ir saistošas un pastāvīgas, vēlamas, konstitucionālas, vai kuru pilnīga ievērošana un izpilde valsts budžeta procesos tiek kā citādi garantēta”.

Tāpat šajā priekšlikumā ir paredzēts pienākums dalībvalstīm ieviest tādu skaitlisku fiskālo noteikumu sistēmu, kas, lai gan atbilst Savienības tiesiskā regulējuma fiskālajiem noteikumiem, var ietvert specifiskas iezīmes, kas ir būtiskas attiecīgajai dalībvalstij. Šai sistēmai būtu jāstiprina tas, ka dalībvalstis atbildīgi pilda fiskālo politiku, un jāveicina atbilstība budžeta saistībām, kas izriet no Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD). Tai būtu arī jānodrošina valsts parāda konverģence līdz piesardzīgam līmenim (proti, līdz atsaucēs

⁶ Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana, Žana Kloda Junkera ziņojums, sagatavots sadarbībā ar Donaldu Tusku, Jerūnu Deiselblūmu, Mario Dragi un Martinu Šulcu, 2015. gada 22. jūnijs.

⁷ Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.). Padomes Direktīva (ES) Nr. 2011/85 ir daļa no “sešu tiesību aktu kopuma par ekonomikas pārvaldību”.

vērtībai, kas noteikta Līgumam pievienotajā 12. protokolā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru), jo īpaši izmantojot strukturālās bilances izteiksmē nostiprinošu vidēja termiņa mērķi, kas ir saistošs valsts budžeta lēmējīestādēm to ikgadējo lēmumu pieņemšanā. Šī uz mērķi balstītā pieeja atspoguļo mērķi nodrošināt publisko finanšu stabilitāti, kas ir kopējs gan valsts budžeta noteikumiem un mehānismiem, gan ES fiskālajai sistēmai. Vidējā termiņa ievirzes mērķis ir nodrošināt stingrāku pamatu stabilai budžeta politikai, jo vairums fiskālo pasākumu ietekmē budžetu, ievērojami pārsniedzot ikgadējo budžeta ciklu. Līdzīgā kārtā tādu būtisku strukturālo reformu īstenošana, kurām ir pārbaudāma pozitīva ietekme uz valsts finanšu ilgtermiņa stabilitāti, būtu pienācīgi jāņem vērā vidējā termiņa fiskālajā perspektīvā.

Ja budžeta nolūkos ir jānosaka nostiprinošs vidēja termiņa mērķis, fiskālajā plānošanā ir jāietver vidēja termiņa plāns attiecībā uz izdevumiem, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un saskaņā ar vidējā termiņa mērķi vai korekciju plānu tā sasniegšanai. Lai nodrošinātu labāku izpratni par valstu atbildību fiskālās politikas jomā un atspoguļotu dalībvalstu valsts sektora īpatnības, šis plāns būtu jānosaka attiecībā uz visu likumdevēja pilnvaru termiņu, kā tas paredzēts iekšējā konstitucionālo tiesību sistēmā, tiklīdz jauna valdība uzsāk darbību. Svarīgi ir tas, ka minētais plāns būtu jāievēro gada budžetā visā tā aptvertajā periodā.

Ir nepieciešami efektīvi neatbilstības novēršanas līdzekļi, lai vidējā termiņa mērķis un ar to saistītais darbības mērķis būtu uzticams. Lai gan ir taisnība, ka ārkārtas apstākļi var izraisīt īslaicīgu novirzi no vidējā termiņa mērķa vai no korekciju plāna tā sasniegšanai, būtiskas konstatētās novirzes ir jākorrigē, automātiski iedarbinot iepriekš noteiktu korekcijas mehānismu, jo īpaši kompensējot novirzes no vidējā termiņa izdevumu plāna.

Stabilu ilgtermiņa budžeta politiku apdraud nosliece uz deficītu un — plašākā kontekstā — procikliskas politikas nostādnes, kas ir vērojamas dalībvalstīs. Lai risinātu šīs problēmas, kā papildu līdzekļi ir izveidoti fiskālie noteikumi un neatkarīgas fiskālās iestādes. Pierādījumi liecina par to, ka fiskālie noteikumi, kuros ietverti neatkarīgi uzraudzības mehānismi, tiek asociēti ar pieaugošu pārredzamību, labākiem fiskāliem rezultātiem un zemākām valsts parāda finansēšanas izmaksām. Tādēļ ierosinātajā direktīvā paredzēts iesaistīt neatkarīgas fiskālās iestādes, lai uzraudzītu atbilstību skaitlisku fiskālo noteikumu sistēmai, tostarp novērtējot vidējā termiņa budžeta ievirzes atbilstību, kā arī lai uzraudzītu korekcijas mehānisma aktivizēšanu un piemērošanu. Ja tiek konstatēta būtiska novirze no vidējā termiņa mērķa vai korekciju plāna tā sasniegšanai, neatkarīgajām fiskālajām iestādēm būtu valstu budžeta lēmējīestādes jāaicina ātri aktivizēt korekcijas mehānismu un būtu jānovērtē plānotie korektīvie pasākumi un to īstenošana. Publiski novērtējumi, ko neatkarīgas fiskālās iestādes sagatavo, pildot savus uzdevumus, kopā ar dalībvalstu budžeta lēmējīestāžu pienākumu ievērot neatkarīgu fiskālo iestāžu ieteikumus vai pamatot to neievērošanu, palielinātu ietekmi, ko ieteikumu neievērošana rada uz reputāciju, un tādējādi arī vidējā termiņa ievirzes uzticamību un izpildāmību. Tā kā “divu tiesību aktu kopuma par budžeta uzraudzību”, “sešu tiesību aktu kopuma par ekonomikas pārvaldību” un LSKP⁸ pieņemšanas rezultātā gandrīz visās dalībvalstīs jau ir izveidotas neatkarīgas fiskālās iestādes, ir maz ticams, ka ierosinātās direktīvas dēļ būs vajadzīgs izveidot jaunas struktūras, kaut gan varētu būt pamatoti grozīt pastāvošo neatkarīgu fiskālo iestāžu pašreizējo kompetenci un uzlabot piekļuvi informācijai, kā arī zināmā mērā nostiprināt resursus.

⁸ Ar LSKP Komisija tika aicināta ziņot par pasākumiem, ko pieņēmušas līgumslēdzējas puses, kurām ir saistošs fiskālais pakts, lai ziņotu par pasākumiem, ko katra no tām pieņēmusi attiecībā uz LSKP 3. panta 2. punktu; tālab Komisija 2017. gada 22. februārī pieņēma paziņojumu un ziņojumu, kurā novērtēta attiecīgo valsts pasākumu atbilstība (C(2017) 1201 *final*). Tajā sniegta sīki izstrādāta informācija par neatkarīgām fiskālām iestādēm LSKP līgumslēdzējās pusēs.

Ierosinātajā direktīvā ar sīki izstrādātiem noteikumiem ir noteikti īpaši korekcijas mehānisma aspekti un nepieciešamās iezīmes, kas saistītas ar neatkarīgu fiskālo iestāžu izveidi un to īpašajiem uzdevumi, kuri izriet no šā priekšlikuma. Minētie elementi iekļauj Valsts fiskālās korekcijas mehānismu kopējo principu⁹ galvenās iezīmes, ko dalībvalstis izmantojušas, lai pieņemtu pasākumus saskaņā ar LSKP 3. panta 2. punktu.

Ierosinātā direktīva neietekmē LSKP 7. pantā minēto apņemšanos, ko tās līgumslēdzējas puses, kuru naudas vienība ir euro, ir paudušas, lai saskaņotu savus viedokļus pirms balsojuma Padomē par priekšlikumiem un ieteikumiem, ko Komisija izstrādājusi saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Tāpat tajā ir saglabāta LSKP 13. pantā minētā prakse apspriesties starpparlamentārās sanāksmes, ko rīko Eiropas Parlaments un līgumslēdzēju pušu valstu parlamenti. Šādas apspriedes palīdz uzlabot demokrātisko pārskatatbildību saistībā ar Savienības ekonomikas pārvaldību.

- Saskaņība ar pašreizējiem noteikumiem Eiropas Savienībā

ES un eurozonā galvenais fiskālās politikas koordinēšanas un uzraudzības instruments ir SIP, ar kuru ievieš Līguma noteikumus par budžeta disciplīnu. Fiskālais pakts daudzējādā ziņā atbilst SIP preventīvajai daļai. Patiesi, noteikums par strukturālā izteiksmē līdzsvarotu budžetu lielā mērā atspoguļo vidējā termiņa budžeta mērķi, kas noteikts Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulas (EK) Nr. 1466/97 2.a pantā par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹⁰.

Ierosinātajā direktīvā tiek izvirzīta skaitlisku fiskālo noteikumu sistēma un pavadspecifikācijas, kas ir ne vien saderīgas ar SIP, bet ir īpaši paredzētas tā papildināšanai. Ar šo sistēmu paredzēts efektīvi veicināt atbilstību no LESD izrietošajiem dalībvalstu pienākumiem budžeta politikas jomā, kas cita starpā nozīmē, ka vidējā termiņa mērķim, attiecībā uz kuru paredzēts, ka tas valsts budžeta procesos būs nostiprinājams, ar ko nodrošināt ilgtspējīgus parāda līmeņus, ir jāatbilst Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 2.a pantā noteiktajam vidējā termiņa budžeta mērķim. Lai ņemtu vērā atbilstošo elastību, kas iestrādāta SIP noteikumos, un atbilstīgi tā procesuālajām prasībām, priekšlikumā ir ietverti konkrēti noteikumi, lai varētu ņemt vērā tās dalībvalstu īstenotās strukturālās reformas, kam ir labvēlīga ietekme uz publisko finanšu stabilitāti ilgtermiņā.

2. APSPIESĀNĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM REZULTĀTI

LSKP 16. pantā un to pamatojošajā apsvērumā izteikta līgumslēdzēju pušu stingra un nepārprotama apņemšanās minētā līguma būtību pēc iespējas drīz iekļaut Savienības tiesiskajā regulējumā.

Komisija ir veikusi pasākumus saistībā ar minēto apņemšanos, ko paudušas 25 dalībvalstis, kuras ir līgumslēdzējas puses, proti, tā ir izvirzījusi šo priekšlikumu. Komisija par nodomu uzņemties iniciatīvu un rīkoties saistībā ar šo apņemšanos pirmo reizi paziņoja pārdomu dokumentā par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu, kurā tika atgādināts par vienošanos starp līgumslēdzējām pusēm LSKP būtību iekļaut Savienības tiesību aktos. Komisijas priekšsēdētājs Junkers savā 2017. gada runā par stāvokli Savienībā un pavadošajā nodomu vēstulē paziņoja par iekļaušanas priekšlikumu, kas būtu daļa no 2017. gada 6. decembra pasākumu kopuma EMS padziļināšanai.

⁹ Sk. arī Komisijas paziņojumu Valsts fiskālās korekcijas mehānismu kopējie principi (COM(2012) 342 *final*).

¹⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209., 2.8.1997., 1. lpp.).

Ierosinātās direktīvas pamatā ir Komisijas padziļinātās zināšanas par fiskālā pakta uzbūvi (tostarp jo īpaši par tā mijiedarbību ar Savienības fiskālo sistēmu) un to, kā attiecīgās dalībvalstis to ir nostiprinājušas savās tiesību sistēmās. Lai sagatavotu 2017. gada februāra ziņojumu, kurā tika novērtēta to valsts tiesību normu atbilstība, ko pieņēmušas līgumslēdzējas puses, kurām fiskālais pakts ir saistošs, Komisija iesaistījās plašās apspriedēs ar dalībvalstīm. Šīs divpusējās informācijas apmaiņas rezultātā Komisija guva rūpīgu un precīzu izpratni par to, kā ar tām ieviestie likumdošanas un institucionālie pasākumi īsteno LSKP 3. panta noteikumus.

Diskusijās, kas starp dalībvalstīm Ekonomikas un finanšu padomē un tās sagatavošanas komitejās notika par fiskālo paktu, proti, par to, kā novērtēt, vai valsts transponējošie noteikumi ir atbilstīgi, bija ietverts arī jautājums par fiskālā pakta iekļaušanu Savienības tiesību aktos un atgādināts par vajadzību līdz 2018. gada 1. janvārim veikt pasākumus šajā virzienā.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- **Juridiskais pamats**

Ierosinātās direktīvas juridiskais pamats ir LESD 126. panta 14. punkta otrā daļa. Fiskālās atbildības un vidējā termiņa budžeta ievirzes stiprināšana dalībvalstīs tiek veikta ar mērķi papildināt un nostiprināt pieejamo politikas sistēmu, lai izvairītos no pārmērīga valsts budžeta deficīta, kā noteikts LESD 126. pantā. Lai gan ierosinātā direktīva neietekmē materiālo tiesību un procesuālās normas, kas noteiktas SIP, tā palielina minēto tiesību normu iedarbīgumu. Priekšlikums attiecas uz visām eurozonas dalībvalstīm un ietver “piedalīšanās” noteikumus attiecībā uz dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces.

- **Subsidiaritāte un proporcionalitāte**

Šis priekšlikums atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem, kas izklāstīti 5. pantā Līgumā par Eiropas Savienību. Tā mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to var labāk sasniegt Savienības līmenī. Ierosinātajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko nosaka noteikumus par fiskālās atbildības un vidējā termiņa budžeta ievirzes
stiprināšanu dalībvalstīs**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 126. panta 14. punkta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) paredzēts, ka dalībvalstis savu ekonomikas politiku uzskata par vispārsvērīgu jautājumu, ka to budžeta politiku nosaka nepieciešamība pēc stabilām publiskajām finansēm un ka to ekonomikas politika nerada apdraudējuma risku pienācīgai ekonomiskās un monetārās savienības darbībai.
- (2) Stabilitātes un izaugsmes paktā (SIP) ietverta daudzpusējā uzraudzības sistēma un ekonomikas politikas uzraudzība un koordinācija, kas noteikta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97¹¹, un ekonomikas politikas un procedūru uzraudzība un koordinēšana nolūkā izvairīties no pārmērīga valsts budžeta deficīta, kā paredzēts LESD 126. pantā un precizēts Padomes Regulā (EK) Nr. 1467/97¹². SIP ir vēl vairāk nostiprināts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1175/2011¹³ un Padomes Regulu (ES) Nr. 1177/2011¹⁴. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1173/2011¹⁵ tika pievienota efektīvu, preventīvu un pakāpenisku izpildes mehānismu sistēma, kas izpaudās kā sankciju piemērošana tām dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro.

¹¹ Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

¹² Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1175/2011 (2011. gada 16. novembris), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 306, 23.11.2011., 12. lpp.).

¹⁴ Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2011 (2011. gada 8. novembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 306, 23.11.2011., 33. lpp.).

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1173/2011 (2011. gada 16. novembris) par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā (OV L 306, 23.11.2011., 1. lpp.).

- (3) Lai veicinātu to, ka dalībvalstis ievēro ar LESD budžeta politikas jomā noteiktos pienākumus, Padomes Direktīvā 2011/85/ES¹⁶ tika paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par dalībvalstu budžeta struktūru iezīmēm.
- (4) Tā kā starp dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, pastāv lielāka savstarpējā atkarība un līdz ar to jutība pret budžeta politikas plašāku savstarpēju ietekmi, lai turpmāk uzlabotu ekonomikas integrāciju, konvergenci un koordināciju šo valstu vidū, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 472/2013¹⁷ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 473/2013¹⁸ tika ieviesti vairāki uzlabojumi attiecībā uz budžeta koordināciju un uzraudzību.
- (5) Lai stiprinātu budžeta disciplīnas nodrošināšanas pamatus visā ekonomikas ciklā, 25 dalībvalstis 2012. gada 2. martā parakstīja un ratificēja starpvaldību līgumu par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību (LSKP) ekonomiskajā un monetārajā savienībā. LSKP III sadaļa, proti, “fiskālais pakts”, ir saistoša dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, un brīvprātīga Bulgārijai, Dānijai un Rumānijai (turpmāk “līgumslēdzējas puses”), un tajā ir noteikts pienākums minēto līgumslēdzēju pušu valsts tiesību sistēmā iekļaut tādu noteikumu par strukturālā izteiksmē līdzsvarotu budžetu, kurā būtu ietverts automātisks korekcijas mehānisms, kas sāktu darboties ievērojamu noviržu gadījumā un ko uzraudzītu neatkarīgas iestādes. Līgumslēdzējas puses pauda vēlmi minēto starpvaldību instrumentu izmantot par pagaidu līdzekli. Šī vēlme ir atspoguļota LSKP 16. pantā, kurā paredzēts, ka ne vēlāk kā piecu gadu laikā pēc līguma stāšanās spēkā ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai tā būtu iekļauta Savienības tiesiskajā regulējumā. Tāpēc Savienības tiesiskajā regulējumā būtu jāiekļauj noteikumi, ar ko panākt LSKP būtības stāšanos spēkā.
- (6) Lai saglabātu stabilas un ilgtspējīgas valsts finanses un izvairītos no pārmērīga valsts budžeta deficīta (kā prasīts LESD), vienlaikus uzlabojot eurozonas noturību kopumā, to dalībvalstu tiesiskajā regulējumā, kuru naudas vienība ir euro, būtu jāparedz īpaši noteikumi, lai papildus Direktīvas 2011/85/ES noteikumiem stiprinātu minēto dalībvalstu fiskālo atbildību un vidējā termiņa budžeta ievirzi.
- (7) Tā kā vairākās dalībvalstīs ekonomikas un finanšu krīzes sekas ir liels valsts parāds, lai nodrošinātu valsts parāda konvergenci līdz piesardzīgam līmenim, ir būtiski ieviest tādu skaitlisku fiskālo noteikumu sistēmu, kuri ir specifiski katrai dalībvalstij un kuru mērķis ir stiprināt atbildīgu fiskālās politikas īstenošanu, vienlaikus efektīvi veicinot atbilstību budžeta pienākumiem, kas izriet no LESD. Šādai sistēmai būtu jo īpaši jānosaka vidēja termiņa mērķis strukturālās bilances izteiksmē, kas ir saistošs valsts budžeta lēmējinstādēm un to ikgadējiem lēmumiem. Vidēja termiņa mērķi attiecībā uz budžeta stāvokli ļauj ņemt vērā riskus, kas saistīti ar dalībvalstu dažādajām IKP un valsts parāda attiecībām un stabilitāti, nostiprinot parāda attīstību tās atsauces vērtības diapazonā, kas minēta Līgumam par Eiropas Savienību un LESD pievienotā 12. protokola 1. pantā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.
- (8) Lai panāktu vidējā termiņa mērķi un noturētu tā līmeni strukturālā izteiksmē, dalībvalstīm, pamatojoties uz mainīgajiem lielumiem, kas ir budžeta lēmējinstāžu

¹⁶ Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

kontrolē, ir jānosaka konsekvents korekciju plāns. Valsts līmeņa fiskālā plānošana, kuras pamatā ir valdības izdevumu plāns, kas koriģēts, ņemot vērā diskrecionāro ieņēmumu pasākumu ietekmi, fiskālās attīstības uzraudzības laikā veicina efektivitāti, pārredzamību un pārskatatbildību. Lai plānus cieši savienotu ar vispārējiem fiskālajiem rezultātiem vidējā termiņā un nodrošinātu lielāku valstu atbildību saistībā ar fiskālo politiku, attiecībā uz visu likumdevēja pilnvaru termiņu, kas paredzēts katras dalībvalsts konstitucionālo tiesību sistēmā, būtu jānosaka valsts izdevumu vidējā termiņa pieauguma plāns, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus. Minētais plāns būtu jānosaka, tiklīdz jauna valdība uzsāk darbību, un gada budžetam būtu jāievēro šis plāns, lai panāktu apņēmīgus konverģences pasākumus virzībā uz vidējā termiņa mērķa sasniegšanu.

- (9) Ņemot vērā būtisku strukturālo reformu turpmāko pozitīvo ietekmi, izmaiņas korekciju plānā vidējā termiņa mērķa sasniegšanai varētu pamatot ar šādu strukturālo reformu īstenošanu, kuras veicina ilgtermiņa stabilitāti, ja minētajām reformām ir pārbaudāma pozitīva ietekme uz budžetu, ko apstiprina saskaņā ar SIP procesuālajām prasībām veikts novērtējums. Lai atvieglotu ekonomikas stabilizāciju, ārkārtas apstākļos, proti, nopietnas ekonomikas lejupslīdes gadījumā eurozonā vai Savienībā kopumā vai tādu neierastu notikumu gadījumā, kas ir ārpus attiecīgās dalībvalsts kontroles un kam ir būtiska ietekme uz budžetu, būtu jāļauj īslaicīgi novirzīties no vidējā termiņa mērķa vai no korekciju plāna tā sasniegšanai, ja šāda novirze neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.
- (10) Ja tie netiek pienācīgi risināti, ievērojamas novirzes no vidējā termiņa mērķa vai korekciju plāna tā sasniegšanai negatīvi ietekmē budžeta plānu uzticamību un rada risku ietekmēt valdības parāda attīstības gaitu. Lai palielinātu uzticību attiecībā uz dalībvalstu apņemšanos sasniegt vidējā termiņa mērķi, gadījumā, ja tiek novērota būtiska novirze, būtu automātiski jāiedarbina korekcijas mehānisms. Uzticamā korekcijas mehānismā būtu jānosaka pasākumi, kas jāīsteno, lai novirzi koriģētu noteiktā periodā, ņemot vērā novirzes veidu un lielumu. Jo īpaši korekcijas mehānismam būtu jākompensē novirzes no valsts izdevumu vidējā termiņa pieauguma plāna, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus.
- (11) Neatkarīgās struktūras, kam uzticēts uzraudzīt publiskās finanses dalībvalstīs, ir būtisks efektīvas fiskālās sistēmas elements. Lai veicinātu fiskālo disciplīnu un stiprinātu fiskālās politikas uzticamību, šādām struktūrām būtu jāveic neatkarīgi novērtējumi par skaitlisku fiskālo noteikumu sistēmu, tostarp par vidējā termiņa budžeta ievirzi, un būtu jāuzrauga atbilstība minētajai sistēmai un ar to saistīto korekcijas mehānismu aktivizēšana un darbība.
- (12) Pastiprinātai valstu fiskālajai atbildībai un saistošai daudzgadu fiskālās politikas ievirzei ir nepieciešamas, lai fiskālās iestādes būtu neatkarīgas un tām būtu pašu resursi, lai aktīvi uzraudzītu fiskālās norises un sniegtu ieteikumus visā vidējā termiņa budžeta ciklā, tostarp jo īpaši tad, ja ir novērota ievērojama novirze no vidējā termiņa mērķa vai korekciju plāna tā sasniegšanai. Lai palielinātu vidējā termiņa mērķa, tā pamatā esošā valdības izdevumu plāna un saistītā korekcijas mehānisma uzticamību un izpildāmību būtisku noviržu gadījumā, dalībvalstu budžeta lēmējīestādēm būtu jāievēro neatkarīgo struktūru novērtējumos izvirzītie ieteikumi vai publiski jāpamato lēmums nepildīt tos. Minētā principa nostiprināšanai valsts tiesību sistēmā var būt izšķiroša nozīme šajā saistībā.
- (14) Lai panāktu, ka valstu budžeta noteikumu un mehānismu un Savienības fiskālās sistēmas kopīgais mērķis, proti, valsts parāda konverģence līdz piesardzīgam līmenim,

būtu efektīvāks, dalībvalstīm šajā direktīvā paredzētie noteikumi būtu jāīsteno, izmantojot saistošus un pastāvīgus noteikumus, kuriem būtu konstitucionāls raksturs vai kuru pilnīga ievērošana un izpilde tiktu citādi garantēta valsts budžeta procesos.

- (15) Eiropadome 2012. gada 19. oktobrī nolēma, ka process, kurā notiek virzība uz dziļāku ekonomisko un monetāro savienību, būtu jābalsta uz Savienības iestāžu sistēmu un tiesisko regulējumu un tam vajadzētu būt pieejamam un pārredzamam dalībvalstīm, kuru naudas vienība nav euro. Valsts līmeņa pasākumi, ar ko stiprināt fiskālo atbildību minētajās dalībvalstīs, veicinātu, ka tajās tiek ieviests euro, un tāpēc ar šo direktīvu izveidotajiem mehānismiem vajadzētu būt pieejamiem visām dalībvalstīm, kuras vēlas piedalīties. Līdz ar to būtu jāparedz, ka šī direktīva ir piemērojama dalībvalstīm, kuru naudas vienība nav euro, ja dalībvalstis tā nolēm.
- (16) Būtu jāpiebilst, ka LSKP 7. pantā ir paredzēts, ka līgumslēdzējas puses, kuru naudas vienība ir euro, apņemas atbalstīt priekšlikumus vai ieteikumus, ko Komisija iesniegusi, uzskatot, ka dalībvalsts, kuras naudas vienība ir euro, ir pārkāpusi deficīta kritēriju pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros, izņemot tad, ja kvalificēts dalībvalstu vairākums, ko aprēķina pēc analogijas ar attiecīgajiem noteikumiem Līgumos, kas ir Savienības pamatā, neņemot vērā attiecīgās līgumslēdzējas puses nostāju, iebilst pret ierosināto vai ieteikto lēmumu.
- (17) Lai gan tas, ka LSKP būtība tās pašreizējā formā tiktu iekļauta Savienības tiesību sistēmā, neattiecas uz LESD noteikumu par lēmumu pieņemšanu mehānismu mainīšanu, šai direktīvai nevajadzētu ietekmēt apņemšanos, ko saskaņā ar LSKP 7. pantu paudušas līgumslēdzējas puses.
- (18) LSKP 13. pantā ir noteikts, ka budžeta politika un citi minētajā līgumā apskatītie jautājumi, tiks apspriesti starpparlamentārās sanāksmes, ko Eiropas Parlaments un līgumslēdzēju pušu valstu parlamenti rīko saskaņā ar Līgumiem pievienotā 1. protokola II sadaļu par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā. Šī direktīva būtu jāpiemēro, neskarot minēto praksi, jo šāds dialogs palīdz uzlabot demokrātisko pārskatatbildību saistībā ar Savienības ekonomikas pārvaldību.
- (19) Ar šo direktīvu būtu jāstiprina SIP efektivitāte, palielinot to, cik lielā mērā tas ir iekļauts dalībvalstu tiesību sistēmās un vienlaikus samazinot iespējamo dublēšanos un pretrunīgu darbību risku, kas raksturīgs starpvaldību nolīgumiem, kuri pastāv līdzās Savienības tiesību aktos paredzētiem mehānismiem. Šai direktīvai nevajadzētu skart materiālo tiesību un procesuālās normas, kas izklāstītas SIP.
- (20) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem¹⁹ dalībvalstis ir apņēmušas pamatotos gadījumos paziņojumam par saviem transponēšanas pasākumiem pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros būtu paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka ir pamatota šādu dokumentu nosūtīšana.
- (20) Tā kā veicamās darbības mērķi, proti, stiprināt fiskālo atbildību, pieņemot saistošāku vidējā termiņa budžeta ievirzi valsts līmenī, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts 5. pantā Līgumā par Eiropas Savienību. Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas noteikts minētajā pantā, šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

¹⁹ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi, ar ko stiprināt fiskālo atbildību un vidējā termiņa budžeta ievirzi dalībvalstīs, lai nodrošinātu atbilstību pienākumiem, kuri saistīti ar valsts budžeta pārmērīga deficīta novēršanu.
2. Šī direktīva attiecas uz dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, un citām dalībvalstīm saskaņā ar 4. pantu.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro terminu “valdība”, “deficīts” un “parāds” definīcijas, kas noteiktas LES un LESD pievienotā 12. protokola 2. pantā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

Papildus tam piemēro arī šādas definīcijas:

- a) “ārkārtas apstākļi” ir neierasti notikumi, kas ir ārpus attiecīgās dalībvalsts kontroles un kas ievērojami ietekmē vispārējās valdības finansiālo stāvokli, vai nopietna ekonomikas lejupslīde eurozonā vai Savienībā kopumā;
- b) “neatkarīgas struktūras” ir strukturāli neatkarīgas struktūras vai struktūras, kurām piešķirta funkcionālā autonomija no dalībvalsts budžeta lēmējinstādēm un kuru darbības pamatā ir valsts tiesību normas, ar ko nodrošina augstu funkcionālās autonomijas un pārskatatbildības līmeni.
- c) “strukturālā balance” ir vispārējās valdības cikliski koriģētā balance, no kuras atskaitīti vienreizēji un pagaidu pasākumi.

3. pants

Fiskālā atbildība un vidēja termiņa budžeta ievirze

1. Katra dalībvalsts izveido sistēmu ar skaitliskiem fiskālajiem noteikumiem, kas ir saistoši un pastāvīgi un kas ir tai specifiski, stiprina savu atbildīgas fiskālās politikas īstenošanu un efektīvi veicina atbilstību tās pienākumiem, kas attiecībā uz vispārējo valdību kopumā budžeta politikas jomā daudzgadu perspektīvā izriet no LESD. Šī sistēma jo īpaši ietver šādus noteikumus:
 - (a) vidēja termiņa mērķis strukturālās bilances izteiksmē ir noteikts, lai nodrošinātu, ka valdības parāda attiecība pret iekšzemes kopproduktu tirgus cenās nepārsniedz atsaucē vērtību, kas noteikta 1. pantā 12. protokolā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru;
 - (b) fiskālā plānošana ietver valsts izdevumu vidējā termiņa pieauguma plānu, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un saskaņā ar vidējā termiņa mērķi vai termiņu konverģencei virzībā uz to. Tiklīdz dalībvalstī uzsāk darbību jauna valdība, minēto plānu nosaka uz likumdevēja pilnvaru termiņu, kas paredzēts minētās dalībvalsts konstitucionālo tiesību sistēmā, un to ievēro katrā gada budžetā visā minētajā periodā.

2. Šā panta 1. punktā minētā sistēma ietver šādas specifikācijas:
- (a) gada budžetā nodrošina atbilstību vidēja termiņa mērķim, kas minēts 1. punkta a) apakšpunktā, vai konvergenci virzībā uz to, jo īpaši nodrošinot atbilstību valdības izdevumu plānam, kurš minēts tā paša punkta b) apakšpunktā. Nosakot korekciju plānu vidējā termiņa mērķa sasniegšanai un saskaņā ar Savienības sistēmas procesuālajām prasībām, dalībvalstis var ņemt vērā to būtisko strukturālo reformu īstenošanu, kuras tieši pozitīvi ietekmē budžetu ilgtermiņā, tostarp palielinot ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu, un kurām līdz ar to ir pārbaudāma ietekme uz publisko finanšu ilgtermiņa stabilitāti.
 - (b) Korekcijas mehānismu aktivizē automātiski, ja tiek konstatētas ievērojamas novirzes no vidējā termiņa mērķa vai no korekciju plāna tā sasniegšanai. Minētajā mehānismā ietver pienākumu īstenot pasākumus, ar ko noteiktā laikposmā novērst novirzi, ņemot vērā novirzes veidu un apmēru, jo īpaši kompensējot novirzes no valdības izdevumu plāna, kas minēts 1. punkta b) apakšpunktā.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka īslaicīga novirze no vidējā termiņa mērķa vai korekciju plāna tā sasniegšanai ar atbilstošu valdības izdevumu plāna korekciju, kas minēta 1. punkta b) apakšpunktā, ir atļauta tikai ārkārtas apstākļos un ar noteikumu, ka šāda novirze neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Īslaicīgu novirzi, kas rodas ārkārtas apstākļos, neuzskata par būtisku 2. punkta b) apakšpunkta nolūkā, un tā neaktivizē minētā punkta b) apakšpunktā noteikto korekcijas mehānismu.
4. Dalībvalstis norīko neatkarīgas struktūras, kas uzrauga atbilstību 1. un 2. punkta noteikumiem. Neatkarīgās struktūras sniedz publiskus izvērtējumus, lai pārliecinātos par:
- (a) vidējā termiņa mērķa, kas minēts 1. punkta a) apakšpunktā, un valdības izdevumu plāna, kurš minēts 1. punkta b) apakšpunktā, atbilstību. Minētajā novērtējumā jo īpaši ņem vērā pamatā esošās makroekonomiskās prognozes ticamību, plānoto valdības izdevumu un ieņēmumu specifikācijas pakāpi un būtisku strukturālo reformu potenciālo tiešo ilgtermiņa pozitīvo ietekmi uz budžetu;
 - (b) atbilstību vidējā termiņa mērķim un valdības izdevumu plānam, tostarp to, ka pastāv nopietns risks par novirzi no vidējā termiņa mērķa vai no korekciju plāna tā sasniegšanai;
 - (c) gadījumiem, kad iestājas vai beidzas jebkādi ārkārtas apstākļi, kas minēti 3. punktā.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja tiek novērota būtiska novirze, kā minēts 2. punkta b) apakšpunktā, neatkarīgās iestādes pieprasa budžeta lēmējīestādēm aktivizēt korekcijas mehānismu. Pēc tam, kad korekcijas mehānisms ir aktivizēts, neatkarīgās struktūras sniedz publiskus izvērtējumus, lai pārliecinātos par:
- (a) plānoto pasākumu atbilstību iedibinātajam korekcijas mehānismam, jo īpaši ņemot vērā to, vai novirzes no valdības izdevumu plāna, kas noteikts saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, tiek pienācīgi kompensētas;
 - (b) korekcijas progresu noteiktajā termiņā;
 - (c) gadījumiem, kad iestājas vai beidzas jebkādi ārkārtas apstākļi, kuru dēļ pieļaujama pagaidu novirze no korekciju plāna.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgās dalībvalstu budžeta lēmējinstādes ievēro neatkarīgo struktūru ieteikumus, kas izklāstīti 4. un 5. punktā prasītajos novērtējumos, vai publiski pamato lēmumu nepildīt minētos ieteikumus.
7. Dalībvalstis nodrošina to, ka 4. punktā minētās neatkarīgās struktūras:
 - (a) ir izveidotas saskaņā ar tiesisko regulējumu, kas balstīts uz valsts normatīvajiem aktiem vai saistošiem administratīvajiem aktiem;
 - (b) nepieņem norādījumus ne no attiecīgās dalībvalsts budžeta lēmējinstādēm, ne no citām publiskām vai privātām struktūrām;
 - (c) spēj savlaicīgi sniegt publiskus paziņojumus;
 - (d) sastāv no locekļiem, kuri ir izvirzīti un iecelti amatā, pamatojoties uz viņu pieredzi un kompetenci publisko finanšu, makroekonomikas un budžeta pārvaldības jomā un izmantojot pārredzamas procedūras;
 - (e) ir ar pietiekamiem un stabiliem pašu resursiem, lai savas pilnvaras veiktu efektīvi;
 - (f) plaši un savlaicīgi piekļūst informācijai, lai pildītu savus uzdevumus.

4. pants

To dalībvalstu dalība, kuru naudas vienība nav euro

1. Ikvienai dalībvalstij, kuras naudas vienība nav euro, šī direktīva ir saistoša, ja tā paziņo Komisijai, ka pieņēmusi attiecīgu lēmumu. Minētajā paziņojumā norāda dienu, no kuras attiecīgā dalībvalsts pieprasa uzņemties šīs direktīvas uzliktās saistības.
2. Komisija 1. punktā minēto paziņojumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Tas stājas spēkā dienā, kad attiecīgā dalībvalsts par to paziņo, vai dienā, kad attiecīgajā dalībvalstī euro ievieš par vienoto valūtu, atkarībā no tā, kura diena ir agrāk.

5. pants

Ziņojumi

Komisija līdz 2024. gada 30. jūnijam un pēc tam ik pēc pieciem gadiem Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas īstenošanu iesniedz ziņojumu, ko sagatavo, pamatojoties uz attiecīgo dalībvalstu sniegto informāciju.

6. pants

Nobeiguma noteikumi

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2019. gada 30. jūnijam izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to nekavējoties informē Komisiju.
2. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.
3. Dalībvalstis Komisijai dara zināmu to valsts tiesību aktu galveno noteikumu tekstu, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

7. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

8. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Padomes vārdā –
Priekšsēdētājs*